

azzal egy egészet képező „Belvedere“ helyeit jelölte ki a mind nagyobb gonddal kutatott műemlékek számára. A jelenlegi gyűjtemény azonban tulajdonképp csak XIV. Kelemen (1769—1774) idejében lön megalapítva, ki nemcsak jelentékenyen szaporította a meglevőket s nem csak új épületeket állíttatott számukra, de midőn a nagy tudomány Viscontit bizta meg rendezésükkel: biztosította azok műértékének állandó gyümölcsözését is. Közvetlen utódai szintén nagy műbarátok voltak, s habár I. Napoleon a gyűjteményt jelentékenyen megcsökkentette, jelenleg is több mint 20 folyosót, csarnokot s termet foglal el s az egyes darabok száma több ezerre megy.

Eredeti görög szobor a vatikáni gyűjteményben igen kevés van, e tekintetben a londoni British muzeum sokkal felette áll; de nagyfontosságú a gyűjtemény a görög művészet szempontjából is, mert a legvezetesebb görög remek egyedül fenmaradt másolatai legnagyobb részét itt őriztetnek. *Phidias* és *Polyklet* amazonja, (az előbbeni képünk jobb kézről középen felállítva, felismerhető arról, hogy jobb karját feje fölé tartja), *Myron*-tól az ugynevezett diaskobol, *Praxiteles*-től a gyík-ölő Apollo, *Satyr*, a nyilazó Amor másolata; *Lysippos*-tól a híres „apoxyomenos“ s ezenkívül ismeretlen nagy művészekől Euripides és Demosthenes, s a görög színműiroknak képünkön baloldalt látható, valószínűleg eredeti görög szobrai, egy alak a híres Niobesoportozatból (Skopasztól vagy Praxiteles-től), a híres Merkur, az ugynevezett Phokion, az alvó Ariadne, s az egykor Phidiasnak tulajdonított Oricoli Zeus, egyike az ókor legjelentékenyebb műemlékeinek.

Sokkal gazdagabb, s némely tekintetben szintily jelentékeny a görög római korból fennmaradt emlékek gyűjteménye. A Belvedere egyik nyolezszegletű udvarán nagy fülkében a már említett Merkuron, s Canova Perseusán kívül két világhírű mű van e korból felállítva. Csak nevüket kell említenünk, hogy mindenki tudja, miről van szó. Egyik a Laokoon-csoport, a másik az ugynevezett belvederi Apolló. A Laokoon-csoport, melyet Michel Angelo a művészet csodájának nevezett el, Titus római császár korában készült, s II. Gyula pápa idejében 1506-ban találtatott fel ismét. A belvederi Apolló szintén a császárság korából, de régebb görög bronzszobor utánzata. Mindkét műretek nemzeti muzeumunk főszövevényei között is megvan sikerült másolatokban.

Más e korból való híres művek még: a Nil-csoport, az Antinous, Augustus szobra, Tiberius ülő alakja, az ugynevezett belvederi torsi, Meleager s egész sereg istenség alakja, mellszobrok, s híres férfiak alakjai. A régiség tudományának újabbkori megalapítója, Winckelmann, főképp gyűjteményben tett kimerítő tanulmányokat, s azóta is ezen gyűjtemény műkinései szolgálnak a klasszikus kor művészetének ismeretéhez legtöbb adattal.

A híres gyűjtemény igen szép helyiségben van. Képünk a „Galleria delle Statue“ termét mutatja, melyet a szobrokon kívül építészeti ékítmények, s Mantegna és Pinturicchio híres festményei díszítenek. A „Giardino della Pigna“, mely a gyűjteményeknek mintegy középpontját képezi, a legszebb kertek közé tartozik, s a „Villa Pia“ félkör alakú teraszával valóban gyönyörű látványt nyújt. Az egyes termek, s folyosók közepén nagyobb görög edények, sarkophagok, kan-delaberek léteznek, a talapatokon itt-ott antik mozaikok láthatók, kisebb kupolák s fülkék felváltva gyönyörködtesítik a szemet. A város zajától távol itt teljesen nyugodt helyet találunk, s az épület egyes pontjairól messze szép kilátás tárul szemünk elé.

Télen.

Szerettem egykor künn a sikmezőn
Bolyongni téli zord időben...
Esett a hó, szállongva pelyhezőn,
S kavarta fel a szél erősen...
Fehér a föld, a meddig láthatok,
S nem lel szemem nyugpontra rajta...
Fejem fölött kavargó oszlopok
Vihartól fenn üzetve hajtván...
Mi jól esik: megirni most e verset
A kályha mellett!

Szemközt a széllel hófúvason át
Törtetni folyvást esve, kelve...
El-elvesztve en-lábam nyomát,
Havat szórt rá a szél, s befedte...
Borult égén ki tudja merre jár
A nap? s az ég határa hol van?
— A hóesés nagyon szűk körbe zár,
S vezérlő csillag nem mosolyg sehonnan...
Mi jól esik megirni most e verset
A kályha mellett!

Süvölt a szél, rám szórja a havat...
— Kezemmel arcomat befödtem —
Mellettem egy ordas farkas szalad,
S fogát mutatva áll előttem...
Egymásra néztünk, s kullogt tovább;
Én is menek utat keresve...
Szél fúta be mindkettőnknek nyomát,
S közelg reánk a rémes este...
Mi jól esik megirni most e verset
A kályha mellett!

Szembe szúr élével a hideg,
Fáradtan állok egy helyen ki,
Irányt kitűzni, s nem találni meg...
Közébe nincs élő de senki...
A farkas is már messze elhagyott,
Pedig nyomán talán vezetne...
Jó társ az is annak, ki elhagyott
S jár szerzte utlan tévedezve...
Mi jól esik megirni most e verset
A kályha mellett!

Előre mentem, törtétek tovább
A süppedő havon keresztül...
Nagy hófúvás fekiúdt az uton át
És benn nyakig egy jó kereszt én!...
Hogy megőrültem e keresztnek ül!
Falut találtam ott közelbe,
S meleg szobát, hol nyugtom' lehetem,
Jó emberek közt, bajt feleldve...
Mi jól esik megirni most e verset
A kályha mellett!

Dömény József.

Pusztai találkozás.

Elbeszélés.

Irta **Baksay Sándor.**

(Folytatás.)

Másnap reggel újra nyakába öltötte Dávid ur a pusztát.

Ezuttal nem juhászbót a kísérelője, nem is kifordított suba a védelmezője. A juhászbótot fokos helyettesíti, a subát bő szürke köpönyeg, és a gyalogszert sárga paripája. Így lépdél át Pátrói Ábrahámné asszony majorjába.

A nemzetes nagyszonyon a nagy cseresznyefa almáriom fényesítésében fáradozott, midőn Ihárosi ur bekopogtatott.

— Kedves asszonyoném! kezdé tisztelettel kezét csókolva, s a megcsókoló kezét a csók után is kezében tartva. A familia nagylelkű Thábitájához jöttem könyörögni, egy szegény ember érdekében. Az a szegény Pozdorja Mihály — hiszen tán tetszik ismerni — két hónap óta fekszik betegen, se él, se hal; gyerekei csaknem koldulnak, kérem kedves asszony-

nénem jó szívét, küldene néha egy kis ebédet annak a szegény embernek.

A nagyszonyon kiszabadította a fogva volt kezét, s két kézzel belemarkolt Dávid ur csimbókjaiba — a füleit is oda értve — s megrázta emberül.

— Ó te ékeltlen puha! te Ihárosi Dávid! hát te lélekzetet se tudsz venni hazugság nélkül? Hát a Pozdorja Miskáért vagyok én kedves Thábita? Te pokol pozdorja miskája te! Ha már a Pozdorja Miska nevével akarsz fosztogatni, legalább utána járhattál volna, hogy ki küldöz neki ebédet mindennap két hónap óta? — ki velem, mit akarsz? Igazat mondj, mert lehasitom a nagy füledet.

— Vallok már asszonyoném, csak a füleimnek irtalmazzom. — Azt hallottam, hogy boldogult urambátyám egy üveg cseresznyepalinkát testált nekem; ez iránti igényemet jöttem bejelenteni.

— Nem kapod meg a mért újra hazudtál. Igazat mondj.

— No hát igazat mondok, ha füleimet birtokomba helyezi, meg a kóstolót. Olvas-ta-e asszonyoném a tegnapi ujságot? Nem még, mert a vasárnap nem arra való, hogy hiábavalóságokkal töltsd az ember. De én olvastam ám, s nézze mi van benne. Itt van: „Napi hírek: Az x... i püspök ő méltósága a kondori pusztán felállítandó róm. kath. népiskolára 2000 forintot adományozott.“ Itt van nyomtatásban. Skorpion-jegy alatt, a mi azt teszi, hogy ezt a szerkesztő nem a kisujjából szopta. Ha ezt sem hiszi asszonyoném, akkor fűrészelje le a filemet ács-fűrészzel.

— Hát aztán? Preceptor akarsz lenni abban az iskolában vagy mi?

— Nem én asszonyoném. Hanem tudja, a mit egy püspök kimond, annak meg kell lenni.

— Hát legyen. Mit én bánom.

— Bánhatná pedig, mert az iskolát nem szokás a levegőbe építeni; annak fundus kell.

— Hát adjon a püspök; én nem adok neki.

— Nem ám, hanem majd ad a familia. — De öcsém, azon a funduson, a mit a familia ad, egy tyuk alja csirke sem fog meg.

— Nem is úgy lesz az. Hanem egy szép napon a községi bíró (tudja, hogy az is van) közgyűlést hirdet. Ilyen közgyűlés pedig csak császári biztos jelenlétében szokott megessni. Mármost egybegyűl a község, azaz a familia; a királyi biztos előadja a maga módja szerint, hogy mi készül; hogy annak, a mi készül, fundus kell; hogy nincs benne semmi kétsége, miszerint ez a nemes és nagy, ilyen és amolyan familia, — a melynek ősei egykor így és amugy, s a mely nem vesztet el, míg az ezüst Dunának, sattöbbi, — egy szívvvel és szájjal meg fogja ajánlani a kívánt fundust.

— Megtagadja egy szívvvel és lélekkel.

— De a biztos nem egy szívvvel és szájjal való nyilatkozatot kíván ám, hanem névszerinti szavazást követel, s lesz anyyi esze, hogy nem asszonyonémmal szavaztat először, hanem valaki olyannal, a ki nem mer *nemet* mondani. Teszem föl Talpándi, a ki államhivatalnok, vagy Dámian atyafi, a ki most szabadult ki Theresienstadtól s folyvást felügyelet alatt áll... — Hát adjon a magából, a kinek muszáj.

— Vagy pedig nem is szavaztat névszerint, hanem felállással hozat határozatot és azt mondja: „Azok a kik a népnevelés oltárának felemeléséhez, és a civilizáció fátyljának magasan lobogtatásához tényleg való járulásukat... — Ez a sok szó azt teszi: *fundus*... — Igen fundus, — tehát járulásukat megtagadják, *álljanak* fel.“ Ebből az lesz, hogy senki se mer fellállani, legfeljebb Csont Ábel atyafi. A ki felállt is, látván, hogy kisebbségben van, szép csendesen megkushad, mert a kinevettetéstől mindenki fél. Így aztán meglesz szavazva a fundus, — tán, nagyobb is mint szeretnők, s felépül a püspök költségén az atyafiak iskolája, míg a mi hitünk cselédei iskola nélkül nőnek fel.

— Mit gondolok én velem, szólt a nagyszonyon félnyélben, jobb tenyerével végig simítva barnás balkarját. Nekem se kicsi, se nagy... — Hát nekem van? kérdé lelkesülten Dávid. Nekem sincs, de azért kész vagyok minden áldozatra... — No csak ne thábitázz öcsém, nem jól áll az neked, mert mindjárt észreveszik rajtad, hogy levélből prédikálsz. Mondd ki kereken, mit akarsz. — Hát asszonyoném, én iskolát akarok fundálni. — Van hozzá elég pénzed, csak fundálj.

— Nem a magamból. Közkinces, közczél, közáldozat; ezt összegyűjteni... — Élted feladata... — Az is, meg más is. Egyszóval kolduk az iskola részére. Mit ad asszonyoném? Alapítvány, évi ajánlat, egyszerűminderkorra, a hogy tetszik.

— De hát mit gondol uramöcsém, mit adjak? szólt most a nagyszony komolyan. — A tanítói fizetés első tétele 80 frt v. cz. Ezt kellene biztositanunk vagy alapítványok által, vagy évi kötelezettség útján. — Én örök terhet nem veszek a nyakamra, hanem a mit szántam, odaadom egyszerre. Jó lesz-e, ha szegény boldogult nagyanyám száz arany möring-követelését átruházom az iskolára? Csak vége szakad már a pörnek; hátha az a kevély Talpándi elébb is kifizeti, ha látja, hogy szent célra megy.

— Ez jó lesz, de oda is vesztet; mostanában semmi esetre sem hoz jövedelmet. Nem adhatna asszonyoném valami biztosabb alapot? a mivel az isten megáldotta.

— A mivel az isten megáldott? No megáldott engem ő szent Felsége azzal a csapattalvaló Okulás Ádánnyal. Itt van a kontraktusa száz váltó forintból. Mikor felvette a pénzt, akkor adta ezt az írást. Mondtam neki, hogy magyarul írja alá a nevét, de azt hazudta a pokorra való, hogy az ő aláírása csak zsidóul érvényes. Én ráhagytam, s ő felrakta a póklábakat; de mikor bepörölt, azt mondta a törvényesnek, hogy a kontraktus alá az van írva: Káspoló Náthán, az pedig nem az Ádány neve. Nem az Ádányé, hát kié? Hát Ádány vagy Náthány nem mindegy guta a? Nem ám, azt mondják, mert az a nem is név, hanem csak zsidóírás, a mi azt teszi, hogy „pénzt nem ad“. Hanem ha azt akarom, hogy a pénzemet megkapjam, esküdjem meg, vagy a zsidótól kívánjak esküt. Mit! hogy én esküdjem száz forintért, vagy hogy az a nyavalyás Ádány az én lelkekre még

jobb is elkárhozzék? Hát kedves öcsém már most én is Kaszaboló Náthány vagyok; hanem ha kell, odadom ezt a kontraktust az iskolára, ha tudnál valamit venni az Ádányon, magam is megkönnyebbülnek. — Idevele asszonyoném, majd fél-lábra állítom én az Ádányt, hogy azonnal Náthánynak vallja magát. — Hanem kedves asszonyoném, lássa ez a két adomány összevéve is csak olyan, hogy jó szántából maga az Ádány is alig adna rá valamit. Erre valami nyomtaték kell, hogy el ne fujsa a szél. Valami kézzelfogható... — Kézzelfogható? Mi az? Rökkanyél? Azt kapsz édes öcsém most mindjárt, ha még tovább is zsarolsz.

— Nem kedves nénem, hanem hát egy kis futeni való szalma annak a nyavalyás tanítónak. — Adok hát azt is, a mennyi kell, dühödjön meg az iskolád. — De már most vége legyen a kunyorálásnak. — Vége lesz, csak írja ide a nevét asszonyoném, hogy Náthány. Egy ivet tett a nagyszonyon elé.

Az öreg asszony fogta a tollat és írta a mint unokaöccse dikálta: „Füthenivalót elegendőt“ „Füthenivalót elegendőt“ „És négy font szalonnát ajánl“ — Szalonnát én nem mondtam... — Irja már oda kedves nénem, hát mivel főz az a szegény ember? Mihaszna a tűz, ha nincs mit főzni nála? — Jól van hát no. „És négy font szalonnát alylál Nemes Nemes-vidi Juditha nobilis vidua relicta dominus generosus Abraham Patrói mpr.“

Ihárosi beporozta, átvette és zsebre-tette az írásokat, azután megitta a testamentombeli cseresznyevizből a kóstolót, kezét csókolt a nagyszonyonak a szent ügy nevében, és eltávozott.

(Folyt. követe.)

Két királyné.

Valamint az egyes ember, úgy a nemzetek életfolyamára nagy jelentősége van annak: ki az a nő, a kinek akár az egyes ember, akár a nemzet életére a legnagyobb befolyás jutott. Ezt mutatja az emberi élet, ezt mutatja az egész történelem, a mely a nő szerepét alig mutatja kevésbé jelentékenynek, mint a férfiakét. Cornéliák kellett ahhoz, hogy Graecusok teremjenek s a Messalinák befolyása alatt támadnak a Nérók, Tiberiusok, Calligulák. Így volt ez mindig s így marad, míg csak ki nem fog halni az emberi nem.

Viktor Emanuel halála után csaknem annyit, s még több rokonszenvenvel foglalkozott a közvélemény Margit királynéval, mint férjével, Humbert királlyal. Reménytelen, vigasztalódással tekint rá az ország, mint oly királyi nőre, a ki nemzetének valódi anyja lesz.

Most éli legszebb virágkorát, 1851. november 10-ikén született s leánya Ferdinand genouai hercegnék az elhunyt Viktor Emanuel fivérének; férjének tehát, kinek 1868-ban april 22-én lett neje, első izbeli unokanővére. Daczára, hogy már tíz éve van férjénél s hogy közel kilencz éves anyja — fia, Viktor Emanuel Ferdinand 1869. nov. 11-én született, — még igen fiatalnak tűn-teti föl ritka kedvességű gyermekét kifejezésű arca, melyet az olaszoknál oly ritka világos szőke haj körít, feltűnően megkülönböztetve őt a római nők többnyire klasszikus szépségű, de büszke és kissé merev tartású junói és venusi alakjaitól.

Férje, kit egyesek ellentétéül tekintettek nyájias, leereszkedő atyjának, nem volt fölötté népszerű trónörökös korában. Annál csodálatosabb tehát, hogy Margit oly gyorsan meg tudta szerezni a rokonszenvet a legszélesebb körökben s most oly szeretettel környezi az olasz nemzet, mint Erzsébet királynét a magyar.

Ezt ő rendkívül szerencsés természetének köszönheti, mely őt egy valódi nő alakjában tünteti föl. Mint a tónörökös neje tartózkodott minden politikától, s egészen család kötelességeinek szentelte minden gondját, melyekben egy fel tudta találni egész világát, mint a leggyesze-rűbb polgári nő. Maga vezette háztartását, kiterjesztve gondját annak legapróbb részleteire is, s az udvari szállítóknak nem egyszer adott okot panaszra szigorú gazdálkodásával. De a fősvénység távol állott tőle, s mint tömérdek jótékony-sági egyletnek védnöke és pártfogója, oly lelkiismeretességgel teljesíté ebblit tisztét, hogy a szegények nem győzték magasztalni anyai gondviselését. Maga járt el az általa pártfogolt intéze-tekbe, meggyőződést szerzendő, hogy gyámoltjai kellő ápolásban részesülnek-e; segített, vigasztalt, a hol csak módját ejtette, s a nép egyszerre aján-dékba hozá elébe azt, a miért mások kincseket adnának: az osztatlan szeretetet és tisztetletet.

Margit királyné az ország legmiveltebb asszonyai közé tartozik, s a tudomány és művészet iránt a legnagyobb kegyelettel viseltetik. Ebben anyai nagyvagyához, János szász királyhoz hasonlít, kinek természetét e tekintetben örökölni látszik. Leginkább szereti a történelmet s nagy tájékozottsága van nem csak hazája, de a világ irodalmában is.

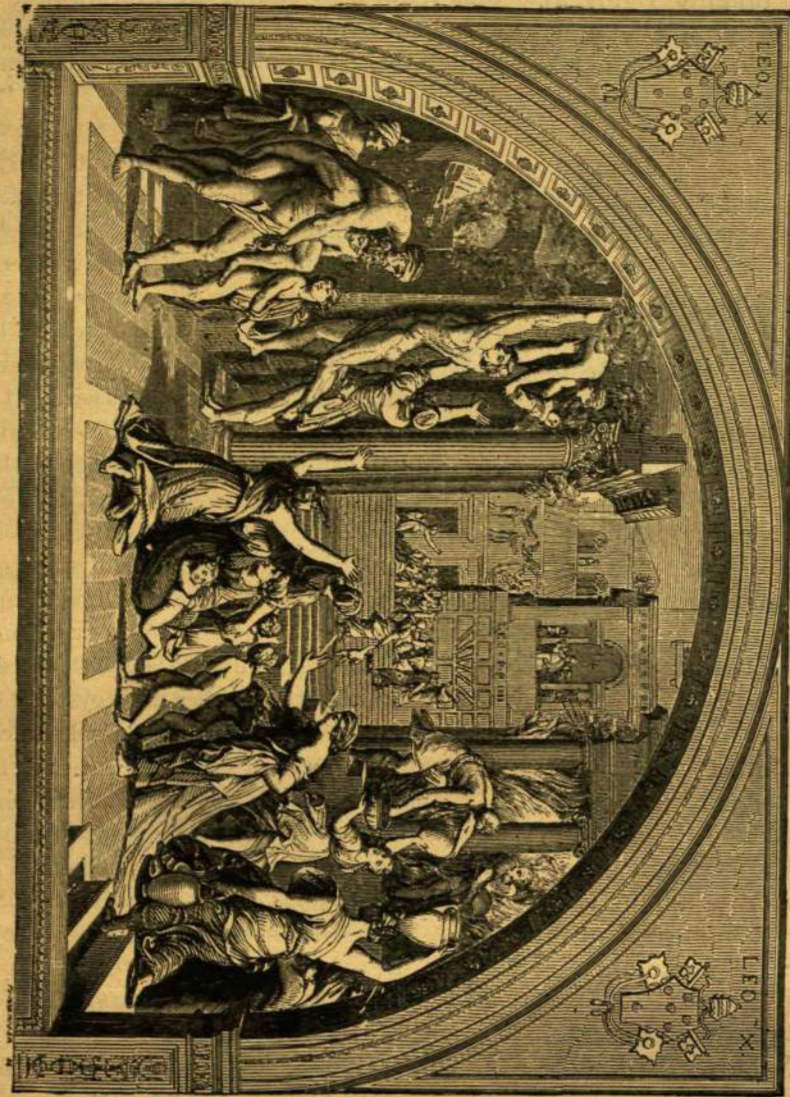
Róma előkelő társasága nem kevésbé szereti, melynek minden nemzeti, jótékonyági és kulturális törekvésének élére szokott állani s ritka bőkezűséggel támogatja. Számos nagyratörő szellemet ő segített föl hirre, dicsőségre s az olasz nemzet nem egy kiérdemült művésze, írója részüli fejedelmi gondoskodásában. Az általa annak előtte télidőben minden héten rendezett társas estélyek, melyek barátságos otthonias színe más királyi udvarnál sehol nem található fel, egész új szellemet honosított meg az olasz társadalomban. Fesztelenül csevegnek, nevetnek, mulatnak ott minden társadalmi réteg kiválóbb elemei, s maga a főhercegnő batoritá vendégeit.

A hivatalos színezeti ünnepekévalkalmával szintén rendkívüli szeretetreméltósággal és tapintattal felelt meg mindig nehéz tisztelnek, midőn a legitim királynőt kellett képviselnie apósa, Viktor Emanuel oldalán, a kis diadem-koronával fején.

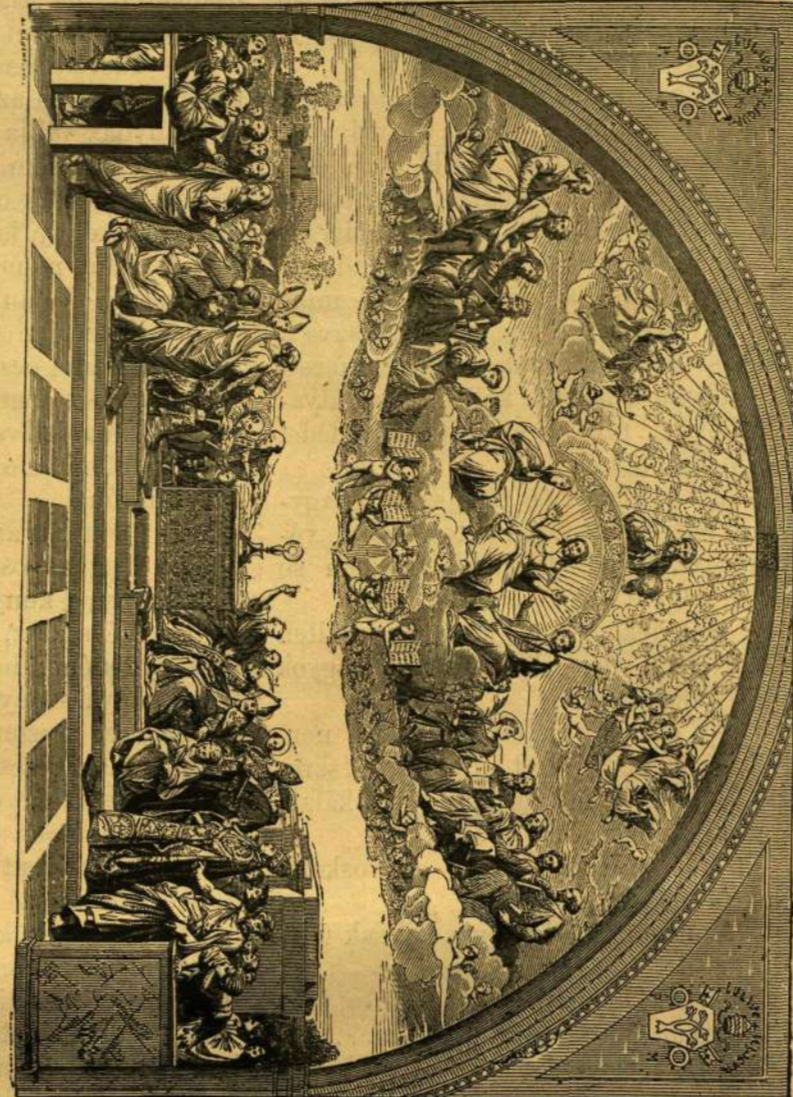
Gyöngéd nő természetének volt folyomány a az a törekvés, hogy a Quirinál és Vatikán közti feszült viszonyt minél enyhébbé és barátságosabbá tegye. Szigorúan vallásos s őszinte tisztelettel viseltetett az elhunyt pápa iránt, sőt egy izben annak a gyanujában állt, hogy titokban meglátogatja s levelezést folytat vele, a mit rossz neven vehettek Olaszország leendő királynéjától. Különbösen is e levelezés nem volt soha politikai színezetű, hanem inkább csak a Szent Péter szé-kén ülő aggastyán iránti változatlan tiszteletnek jele, s ama rokonszenvé, mely legközelebb, egy távirati jelentés szerint abban talált kifeje-zést, hogy Margit királynő a nép közé keveredve megjelent a pápa közszemlére kitett ravatalánál s ő is lerótta a megboldogult iránt az ilyenkor szokásos hódolatot.

Az elhunyt királynak, Viktor Emanuelnek kiválóan szeretté kegyenceze volt mindig, kinek körében mindig földérelt a király néla borongó kedélye. Ott állt ravatalánál is, mely fájalmában is megédesíteni törekedvén a haldokló utolsó perceit.

A király temetése alkalmával Viktor Ema-

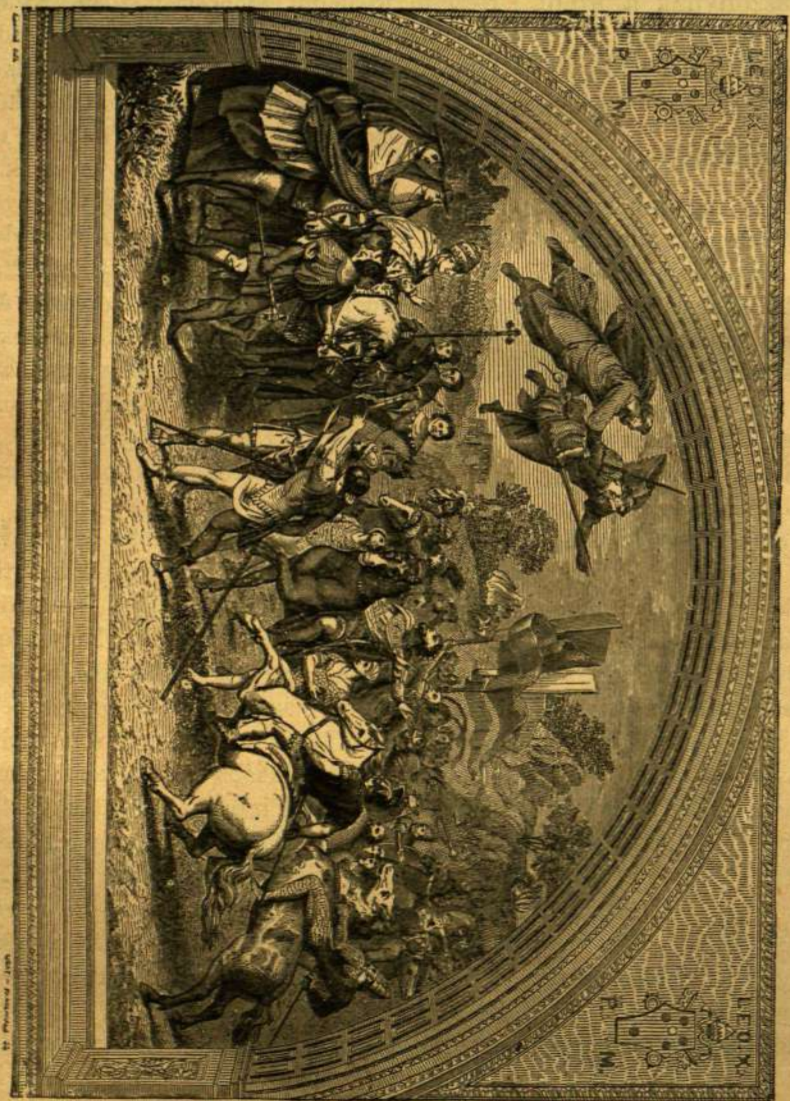

A BORGÓI TÜZVÉSZ.

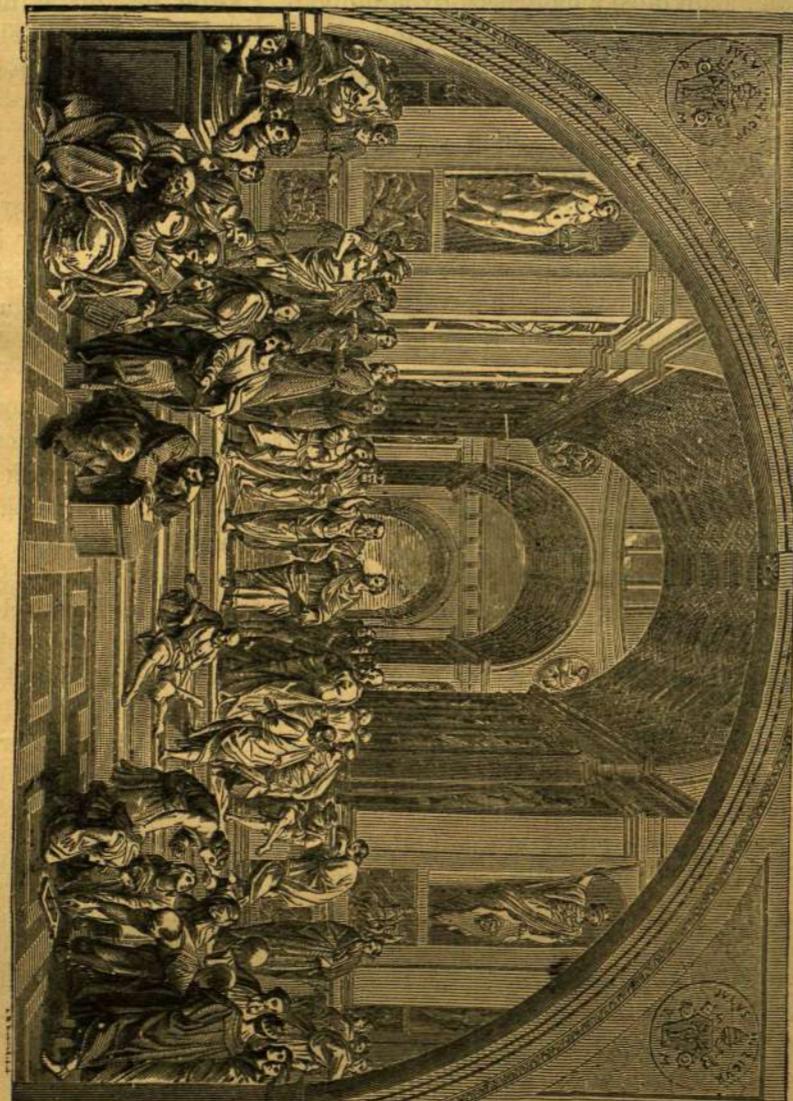

A DISPUTA.

ROMA. — RAFAEL PALESTINÉNEI A VATICÁNBAN.

ATTILA VERESÉGE.

ATHENAI ISKOLA.

MÁRIA PIA PORTUGAL KIRÁLYNÉ
Viktor Ernánnal leánya.

MARGIT OLASZ KIRÁLYNÉ.

RÓMA. — SZENT PÉTER TEMPLOMÁNAK LÉPCSŐZETÉN.

fedélzet párkányán fentarhassa magát; de mintha nem is magának kérte volna a segítséget, hanem a hajón levő embereknek, mert ugatása közben vissza-visszafordult a hajó felé, mintegy jelezve, hogy ott vannak, a kik a szabadítást várják. Egyszerre azonban magaviselete egészen megváltozott. Segélykiáltásaira dühös ordítás következett, mintha ellenséget látna maga előtt s nem jó-akarókat, kik mentésére sietnek.

Legalább is valószínű volt. Annyi igaz, hogy Negoro, a mint a kutyát a hajó-roncs párkányán kapaszkodva megpillantotta, egy futó pillantást vetve reá, mi alatt szemöldökei összehúzódtak, megfordult, s a helyett, hogy a lépcsőn felhaladt volna, mint szándéka volt előbb, ismét visszatért a hajó belsejébe.

Ezalatt a mentő-csónak a roncs közelébe ért, melynek magasba álló gerince mellett, az

A fedélzetten senki sem volt; ott egyébiránt, a mint a hajó az oldalára volt fordulva, nem is tarthatta volna fenn magát senki. A kutya is visszacsúszott a párkányról, s a fedélzet nyitott ajtajánál, félig benn az üregben, félig kívül még, lábaival kapaszkodva, most már csöndesen látszott várni, hogy mi történik.

A csónakkal a tört hajó tulsó oldalára kerültek, mivel felfordult fenék-oldalára nem is

RÓMA. — RÉSZLET A Szent Péter Templomából.

— Mi baja lehet? — kérde Hull kapitány, meglepve az eb megváltozott hangja által.

A kapitány a csónakból nem láthatta, sőt a „Vándor“ fedélzetén állók sem vehették észre, hogy mikor a kutya oly dühösen kezdett ugatni, épen akkor lépett ki konyhájából Negoro, a szakács, s tette lábát a lépcsőre, mely a fedélzet emelvényére vezetett.

Ismerő s megismerte-e a kutya a szakácsot?

egykori hajó neve: „Waldeck“ tisztán olvasható volt. A kikötő, melyhez tartozott, nem volt ugyan megjelölve, de Hull kapitány, a mint hozzáértő szemét rá vetette, egy perczig sem kételkedett, hogy amerikai gyárból kikerült hajóval áll szemben. A fedélzetten mind a két árboz, többől kitörve, köztélzetének foszlányai leölgva, csak a hajó-tekő romja maradt meg az egykor ötszáz tonnás nagy brickből . . .

lett volna megközelíthető. Körülte, a mennyire láthattak, semmi darabja az árbozoknak, semmi töredéke a hajónak, nem uszott a tenger színén; a mi arra mutatott, hogy a katasztrófa már néhány napja történhetett, s a szél és hullám, a tört hajót messzire elhajította töredékdarabjaitól.

(Folyt. követték.)

A Kisfaludy-társaság XXIX-dik közgyűlése.

Irodalmi társaságaink évi köz- vagy nagygyűlései rendezés ünnepek. Ezenként egyszer nagyobb mérvben nyilatkozik irántok a közönség részvéte. S ez alkalmakra magok is igyekeznek oly programot állítani össze, melyben mindenki találjon valamit, a mi izlést s igényeit kielégíti. De ritkán sikerül oly programot állítani össze, mint a Kisfaludy-társaságé volt most, melyben minden pont kitünően legyen, olyan, a mi egymagában is képes lett volna vonzó erőt gyakorolni a közönségre s teljes mértékben kielégíteni a várakozást; s a többi közül egy mégis annyira kiemelkedjék, s az előtte és utána helyezett egyaránt jeles felolvasások érdekét is messze tulszárnyalja. Rövid program; a hivatalos részeket, az elnöki megnyitót és titkári jelentéseket kívül csak három pont, s benne mégis minden, a mi egy szépirodalmi társaság ünnepélyes ülésén helyen van: emlékszed, költemény s széptani és irodalomtörténeti értekezés; de az első Gyulai Páltól, az utolsó gr. Szécheny Antaltól a nagynevű s ritka tudományos miveltégű diplomatától. A középső pedig Arany Jánostól, rég hallgató nagy költőnkől. Kétségkívül ez utóbbi körülmény is hozzájárult, hogy Arany költeménye iránt oly szokatlanul nagy volt az érdeklődés, a várakozás; s nem csodálunk, ha azt mondjuk, hogy a közülésnek nem csak sikerében fénypontja, hanem már előlegesen is legvonzóbb pontja az Arany költeménye volt. Az akadémia diszterme ritkán telt meg akkora s oly szép közönséggel. A hölgyek nem csak a számukra fentartott első sorokat és a tágas karzatokat lépték el, hanem a tagok emelvényének is felénél többet elfoglaltak. Az előkelő férfi világ, a közélet jelesei közül sokan gyűltek részint a tagok közé, részint a közönség soraiba. A lelkes ifjuság (mely az ünnepélyen szintén szerepet, és pedig becsületre való szerepet készített magának) nagy számmal s ünnepi hangulattal foglalta el a terem közép- s hátulsó részét.

Pontban 10 órakor megjelentek az emelvényen a tagok, az elnök vezetése mellett, s elfoglalták helyeiket.

Lukács Mór elnöki beszéde sem volt közönséges s csupán alkalmi szónoklat. A köztisztelőben és szeretetben álló elnökről az a hír terjedt el az utóbbi napokban, hogy le akar mondani elnöki tisztéről. Lukács beszéde igazat adott a hírek s mégis megfájlta azt. Az elnöki beszéd mintegy búcsúszókat akart lenni; visszaemlékezés a társaság negyven éves életére, melyben maga is harminczhat év óta vesz részt; s oldala mellől már negyvenheten szállottak le ama partokra, honnan élő még nem tért vissza; közöttök a haza és irodalom legfényesebb nevei is. Lukács melegen emlékezett meg rólok, majd mindenikről tudva mondani (s a mi legnehezebb: egy-két sorban) valami jellemzőt. Emlékezéseinek méla borongása saját szívét fölmelegítette, hallgatóit pedig megragotta. Fájdalmas alaphangja minden szívben visszahangzott; mindenki érezte vele Dante-ből vett szép idézetének: „Nincs nagyobb fájdalom, mint a bubánat közepette visszaemlékezni a boldog napokra“ megragadó igazságát; s a felidézett szellemek egész sora sejtelmes sottogással és előhaladó viszfényrel töltötte be a levegőt. De mikor azzal végzé beszédét, hogy a ki lelkeben az erőt hanyatlani, a tüzet elhamvadni érzi, az jókor vonuljon vissza a nyilvánosság színpadáról a magánélet nyugalmába, ezzel tartozik az ügynek, melyet szolgálni kíván, tartozik önmagának is, nehogy egyrészt a gondjaira bizott úgy önkéntelenül apathia és akaratlan mulasztások miatt kárt valljon, és másrészt, egy beszünettel megfuttott életpályának vége kudarc legyen: akkor kitört az eljénzés, mely azt jelenté, hogy a társaság megértette, de egyszerűen egész erélyléllyel vissza is utasítja szeretett elnöke szándékát.

S a társaság ez érzelmének, megbízás nélkül ugyan, de azért mindenkitől helyeselve s ismét élénk eljénzéssel kísérve adott kifejezést, titkári jelentése végén Greguss Ágost is. Greguss jelentése a társaság egy évi munkásságának előterjesztésében állott s a nála megszokott szabotossággal, csinnal és melegséggel volt összeállítva. Rövidsége udvariasság volt a közönség iránt, mely már türelmetlenül várta a felolvasásokat.

Gyulai Pál emlékszedé Kriza János, a székegy nép dalnok és népköltészet maradványainak nagyérdemű gyűjtője fölött, az akadémiai ékesztőlás egy kis remeke volt. Ama mozgalom jellemzésre kezdte, mely negyven évvel ezelőtt, a már akkor hatalmas nemzeti irányból, a népies irány felé kezdette terelni költészetünket, s a távoli láthatáron már Petőfi nagy alakjának körvonalait mutatta föl. Kriza ez iránynak egyik előkészítője volt, törül metszett dalaival, melyeket a székegy bércek üde levegője hatott át s melyekben a székegy katona-osztály méla fájdalma először hangzott fel. Szépen jellemezte, néhány jól választott mutatóvánnyal is Kriza költészetét, a hatást, melyet föllepte tett, az elismerést, mely a fiatal dalnok első hangjait fogadta, — s mindjárt átugrott pályája végzakára, melyben a „Vadrózsák“-at, e legkitünőbb s tudományosan rendezett népköltési gyűjteményt adta ki, mely míg népköltészetünk abban a nemből mutatja fel legerősebbnek, a miben előtte legszegényebbnek hittük: a népballadában, szintannyi anyagot nyújtott a nyelvészeti nyomozásoknak is, kiterjeszkedvén a népbeszéd sajtóságaira is. Kriza írói pályája e két végpontból áll. Közben huszonöt évi hallgatás, melyet hivatali s családi gondok töltöttek be. De a hallgatás ez időszak, Gyulai mesteri keze alatt, a költői álet megható képévé domborult ki. — „Mindvégig költő maradt, — mondá Gyulai — mert nemcsak az a költő, a ki költeményeket ír, hanem minden ember, a ki nemesen fogja fel s éli át az életet. A költészet az emberiség közkincese s a költő csak teremtő tehetségben különbözik másoktól, de nem egyszerűen érzésben és gondolatban. A költő csak azt fejezi ki művében, a mit az emberek éreznek, gondolnak és cselekednek, s nem tudom melyik több értékű: egy sikerült költői mű-e vagy egy nemesen átélt élet? A költészet örök forrása a vallás, hazaszeretet, szerelem és családi élet; e források sohasem száradtak ki Kriza szívében. Szerette hazáját, átélt örömet, bujást és korlátozott hatáskörében híven ápolta érdekeit. Szerette nejét, gyermekeit, boldog családeletet élt s a sors csapásai alatt a válásban keresett vigaszt. Mint egyházának papja, később püspöke mindig szíven viselte az egyházi és iskolai ügyeket. És szíve anyagi körülményei között jótékonyt is gyakorolt; házához vette koronként a szegény papok és tanítók leányait nevelés végett s elhelyezte vagy férjhez adta őket. A keresztény szellem és nemes családiasság költészeté övezte egyszerű lakát: ime a hallgató költő költeményei.“

Gyulai szavai s az azokat követő eljénzések alig hangzóttak el, mikor Szász Károly lépett az emelvényre, hogy felolvassa Arany János balladáját, a „Tetemre hívás“-t. Mély csönd ütötte meg egyszerre a termet; s minden ajk visszafojtotta lélekzetét. A ballada tárgya iránt a közönség már tájékozva volt, részint a lapokból, részint a szétosztott programra nyomott néhány sornyit jegyzetből. A tetemre hívás a középkori istenítéletek egyik neme, mikor a gyilkosság gyanujában állókat sorban a meggyilkolt holtteste mellé állítják s a kinek jelenlétében a seb vére megered, az a gyilkos. Így eredt meg a Szigfrid vére (a Nibelung-énekben), mikor Hagen állott holtteste mellett. Hazánkban a káptalanok, s világi részről egy pörösztő (pristaldus) segédkeztek s mondták ki az ítéletet a tetemre hívásnál, melyre a meggyilkolt családja pecséttel idézte a gyanúsokat, s a megidézett tartozott megjelenni. Ime Arany balladájának korrajzi háttere; ritka szerencsével választva. S a cselekvény, melyet e háttérből kidomborít, a mily erőteljes, eredeti és megható, oly rendkívül költői alakítással, s oly páratlan plastikával van adva, a milyenre csak Arany képes.

A radványi setét erdőben
Halva találták Bárczi Benőt.

Szívében a hosszú hegyes tör bizonyítja, hogy meggyilkolták. Apja kastélyába vitette föl, s ki se terítettve, meg se mosatva, verében a hogy volt, sebében a törrel, úgy tette le a hús palotán (a kastély nagy teremében); és megtiltotta, hogy valaki a halotthoz bemenjen, még édes anyja, még hajdon huga sem; mert pecséttel akarta tetemre hívni mind azokat, kikre a gyilkosság gyanuja eshetett. A termet fekete posztóval vontak be,

Déli verőn sem süt oda a nap —

S az istenítélet egész rejtelmes és borzalmas apparatúsával tiszti körül

Áll a tetemnél tiszti pör-ostó,
Gyertya, feszület, kánoni pap . . .
Sárga viaszfényt nyughelye kap . . .

Megkezdődik a tetemre hívás. Először ellenségeit vezetik be — a seb nem ered meg; az apa fájdalma, kétségbeesése, bosszu-dühe annál nagyobb, s egyre fokozódik (mily mesteri fokozás!) a mint be jönnek sorra az ifju barátai, aztán a házi cselédség, az egész udvar, az egész falu . . . Mindhiába. Hogy igazság legyen,

— bárha pecsétem

Váddal az önnön szívemig ér —
mondja Bárczi, még az anyát, még a hugot is a tetemhez állítják. Szívzaggató kép:

Künn a leány, már messze sikolt;
Anyja réá rogy, öleli bügva;
Mindre nem érez semmit a holt,
Marad a tört vér fekete folt.

S még egy van hátra: a leány, az ifju szép szeretője, titkos arája — Kund Abigél. Megidézik azt is. Jő. Szeme villan — *tapad a tőrre* . . . Tehát az első, hogy felismeri a tört. E felismerés hatása iszonyu. S hogy van festve, két szóval:

Arca szobor lesz — lába gyökér,

s az istenítélet szól a tényben: a sebből pirosan megered, buzog a vér. A leány megkövülten áll. Agya bomlani kezd; oda kap — mert iszonyu eszme villanik oda. A körülállók látják a rettenetes hatást, s kiolvassák belőle a valót. Minden szív ere megfagy a megdöbbenéstől, s a pristald, vagy a kanonok kimondja a borzasztó ítéletet:

„Lányom! ez ifju gyilkosa vagy!“

A leány alig hall. Az örütség már kezdi elfoglalni agyát. Kétszeri mondat elvár, jelelet nélkül. Aztán rebeg:

„Bárczi Benőt én meg nem öltem,
Tanum az ég s minden seregi . . .
Hanem e tört — én adtam neki.“

S most jő a magyarázat; az ifju szerelme hő, szenvedélyes, ostromló volt; a leány csak hidegen, könyveden, negédesen játszott vele. Az ifju szerelmi vallomást követelt a leánytól; a leány megtagadta; az ifju fenyegetőzött, hogy ha nem: ő megöli magát. A leány ezt üres szónak vélte; gnyoson, enyelegve nyújtá neki a tört, tessék! — „Nosza hát.“ Az érzékeny ifju e kicsinylés bántotta; halálosan sérté, hogy szava komolyságában a leány kételkedhetik, s hogy megmutassa az ellenkezőt: a leánytól kapott törrel megölte magát. Gyilkosa így tulajdonképp a leány, mert halálát az ő kicsinyló gnyója okozta. — Következik a befejezés. A lány, mint előre volt készítve megjelenése percétől, megőrül e gondolatban. A tört a sebből vadul kirántja, kaczag és sir, s fenvillogatva, vérese visongással rohan el; ki a kastélyból, le, végig az utcán, tánczol, nevet, dalol. Dala vig (mint az Opheliáé) — „egyszer volt egy leány, ki csak úgy játszott a legényvel, mint macska szokott az egérrel . . .“ S e dissonans hangal, mely kifejezi a helyzet tragikumát, mely oly hatalmasan, oly lélektilanlag volt előkészítve — végződik a költemény, melyről hátra állíthatjuk, hogy még Arany János balladai alkotásai között is a legkitünőbbek egyike, s megragadóan bizonyosága annak, hogy a nagy költő nem vált nemává (mint Dante mondja Virgilről) a hosszas hallgatásban, sőt hangja még nyert erőben, s tehetsége mélységben.

A ballada felolvasását a közönség hosszas, zajos, szünni nem akaró tapssal és eljénzéssel kísérte. S még a zaj le sem csillapult, mikor a két egyetem ifjuságának egy küldöttsége lépett az elnöki emelvényhez, s bárszony vánszkon szép-mivű és értékes ezüst babérszoroszt hozva, csinos rövid beszédben kérte az elnököt, hogy azt a koszorus költőnek adja át az ifjuság nevében. Az eljénzés megújult, s ezuttal a derek és lelkes ifjuságnak szólott, mely a költő és a költészet iránti érzékének s rokonszenvének ily szép és méltó kifejezést tudott adni.

Az ülés programjának érdemleges részét gr. Szécheny szép tanulmánya zárta be, Danteról, a Divina komédia költőjéről. A ki e tárgyval behatóan foglalkozott, szinte lehetetlennek tartotta, hogy egy rövid órai előadás keretében Danteról s óriási művéről hű és csak valamenyire is kielégítő képet lehessen nyújtani. Szécheny grófnak ez sikerült. Ő a költő történelmi és irodalmi alakját, s művének háttérét ritka tapintattal, s szerencsével domborította

legnagyobb terjedelemben foglalkozik a német közigazgatás körül... melynek hordeiretől önkormányzati szempontból ki-fejti, pénzügyi forrásait, megnevezi, viszonyát az angol önkormányzat és a franciaia (a vele párhuzalal) közigazgatási rendszer közt megjelöli.

Az 1877-ki törvények kettőféle kiadásban jelentek meg Ráth Mór-nál: nagy 8-rét és vászonba kötött zsebkönyvben; ára mindeniknek 1 frt 80 kr.

A „Képes Néplap és Politikai Híradó“, mely ez előtt hat évvel indult meg kétezer s néhány száz előfizetővel, ma már legelterjedtebb magyar lapja az országnak.

Megszűnt lap. Kassáról írják nekünk, hogy a „Felsőmagyarországi Népgazda“, mely a lapunk 5-ik számában megjelent hírlapirodalmi kimutatás-ban szintén föl volt említve, megszűnt.

A „Budapesti Napilap“ megszűnt, vagyis beolvadt a „Közvélemény“be, s szerkesztője: Kakujay Gyula, e lap belmunkáirai közé lépett.

Előfizetési felhívások. „Csinosok örök“ című havi-lyvet négyezer megjelölt szépirodalmi közlőnyre bocsátottak ki előfizetési felhívást Wilkens és fia nyomdászok; Benedek Aladár fogja szerkeszteni s az első szám március elsején jelenik meg.

A népszínházban e hó 12-én egy franciaia ope-rettet mutattak be „A kis néma“ cím alatt. Szövegét, melynek jó sikos alapja van, Ferrier írta, zenéjét pedig Serpette, ki dallamosság tekintetében messze marad Offenbach és Lecocq mögött, de zeng-zetesen hangszerel. Az operettnek különben nem volt valami számbevehető hatása.

Mi ujság?

A pápaválasztó konklave az eddigi hírek szerint febr. 18-án este ül össze, s azt hiszik hogy hosszas ideig fog tartani. A bibornokok három párta vannak oszolva. Az engedzelhetetlenek, kik az új pápa székhelyét is át akarják máshová helyezni ideigle-nesen, mintegy tizenkettőnek vannak, s vezérlük Manning angol érsek, és a jelölt is valószínűleg ő.

A pápa temetése. Febr. 13-án déltűn 3 óraor a Péter-templom, melyben a pápa holtteste ki volt terítve, bezárták, s a pápa temeteit koporsóba helyezték. A szertartásra csak néhány száz meg-hívott nyert beocsátást. A halálesetről szóló jegyzőkönyv felolvastatván, ezüst hívelybe záratott, s letétetett a halott lábai mellé, ezenkívül az elhunyt peocséjtja, az uralkodása alatt történt nevezetesebb eseményekre vonatkozó emlékérmek, szám sze-

rint 96. A majordomus fátyolt borított az arca, s a kamerlengo (Pecci bibornok) az egész testet egy másik fátyollal fedte be. A roppant bazilika egészen sötét volt, csak a halottas kápolnában és a sekre-tyében égtek a gyertyák. A holttestet fehér selyem-béllet ébenfa koporsóba helyezték, s processió-val vitték a kápolnába, hol ólom borítékba zárták, s kerek szent-mihály-levon tolták le a sirboliba, mialatt gyásznémet zengett. A sirbolton kötelek segítségével emelték a fülkéhez, hol négy kómvés állt fehérbe öltözve, s a súlyos koporsó-terhet az úrra kő-elhelyezték, a nyilást azonnal befalatták, az egész lapot helyezték, melyre csak ez van véve: „IX Pius“.

A pápa holttestéről, mikor az a ravatalon volt, s a tömeg a szokásos lábecskölásra bocsátott, egy francia hirtelen lehuzta az egyik aranyos papucsat. Azonban észrevették. A francziának nem lett baja, mert csupa kegyeletről akarta elvinni — emlékül.

A török bazár ügyében a török sebesülteket s menekülteket segélyért értekezletet tartott. A nők tizen-négyen jelentek meg, köztük Damjanich János öve-gye. A török bazár eszméje helyesléssel fogadtatott, s ki lón mondta, hogy annak szervezése egy nagyobb női bizottságra bízassék. E bizottság elnökeül Tisza Kálmán fog felkérteni, s e végre az értekezlet kebeléből Damjanichné, Veres Beniczky Hermin, Ráth Károlyné, Kralovánszkyne s Bischitz Dávidné küldettek ki. A bizottságot az elnöknek s tagokkal egyetértőleg állítja össze.

Irodalmi felolvasás. Dr. Jordán Vilmos német író s jeles szavalo a redout kisebb termében pénte-ken kezdé meg felolvasásait s szavalaikat az általa átalakított „Niebelungen“ eposzról. Hétfőn és szerdán pedig folytatni fogja.

Gardiné-Gerster Etelka nagy diadal közt vendégszerpel Moszkvában is. Az ottani lapok nem győzik magasztalni, s azt mondják, hogy a régi nagy művésznők minden előnye egyesül énekében, s föleleveníti a régi jó idők tradícióját, a midőn az ének és művészet virágkorát élte. A „Ruszkij Wiestnik“ pedig fölkiált: „Hadd nevezétek Patti-t „divának“, Nilsont „svéd csalagányának“, de Gerster-Gardiné asszonyt a most élő énekesnők kö-zött bizonynyal „ghazi“ („győzedelmes.“)

A farsang éleken foly a fővárosban. Csak a legutóbbi napokból összes bálók egész sorozatát le-het fölemlíteni, mint pl. a gazdasszony-egylet bálja az „Európá“ban, az athleta-bál a redoutban, a nő-képző-egylet bálja az „Európá“ban. Az álarcos bálók közül az izraelita nőgyűléte, a mult vasárnap a rdoutban, nagyon látogatott volt most is, mint más években. Meg kell említenünk még a kisdé-rov-egylet „közvasorját“, a redoutban, s a képzőművészeti társulat több fiatal tagja (festők és szobrászok) által rendezett „vacsorát“ a Frohner-szállodában; mindkettőn szép közönség jelent meg, s mindkettőt táncz követte. — Febr. 17-én lesz a gyermek-menhely-egylet nagy álarcos vigalma, az ugynevezett catico-bál a redoutban. Ez az egylet évenként átlag ezernégyezer gyermekét ápol s ment meg a társadalomnak; segélyezésben nem részesül, s a magán jótékonság képei segélyforrását; éven-kint bálja rendszeren jelentékenyen járul a költségek fődözéséhez, s felsem lehet tenni, hogy ily üdvös tevékenységű egyletet most is tömegesen ne támogatta a farsangoló Budapest, kivált mint hogy ez a támogatás egyszersmind szép látvánnyal és mulatság-gal jár.

Gyilkosság boszuból. Gr. Szapáry Imre honvéd kapitányt Jászberényben e hó 12-én reggel szobájá-ban meglőve találták. Azonnal kiderült, hogy a gyil-kosságot Tóth Ferenc hadnagy követte el, ki akkor reggel volt nála a lóra ülve elmenekült. Tóth erdélyi származású, közemberből lett hadnagy, de iszákosságra adta magát, s közelébb is ily állapotban jelen-vén meg a szolgálatra, gr. Szapáry kapitány a szá-zad előtt meglőtte. Ezért állít boszút a hadnagra, s egy revolverből két lövéssel meggyilkolta kapitányát, aztán a készen álló lóra kapva, elvágatott. Már előre gondoskodott, hogy inasa Gyöngyösmé váltott lóval várja. Jászberényből azonnal üldözésére indultak, de Jászapáti körül elvesztették nyomát. Táv-irati értesítések következtében azonban a Gyöngyösön állomásozó huszárok is üldözésbe fogták, Jász-Kis-erőn elfogták, s Budapestre hozták. A meggyilkolt gr. Szapáry Imre 40 éves volt, s öccse a volt bel-ügyminiszternek, gr. Szapáry Gyulának. Őt év előtt

vette nőül a szép Rudics Petronella bárónót, ki alig két év múlva Kigyóson egy szerencsétlen és követ-kezében veszítette el életét. A meggyilt holttestét Jászberényből Gyöngyösre szállították, s ott temet-tek el.

IX. Pius pápáról egy franciaia tárczairó a „Montags-Bevue“-ben azt az érdekes adatot jegyzi föl, hogy a magyarok iránt nagy rokonszenvvel visel-tették, s különös előszeretettel hivatkozott a magyar papságra, és gyakran hallhatták tőle „mikor mondta: „A magyar papok igen tisztelnék nekem, sok a ter-mészesség bennök és hiveiknek egész nyiltan mu-tatják, hogy nem élnek levegővel.“ A pápa nagy barátja volt a művészetnek és a nőknek is. Ennek megfelelőleg ismételt szólt a szépnemről s a szé-pek közül az elismerés babérrát különösen az angol, az osztrák s magyar nőeknek nyujtá. „La belle Hon-groise“ — az ily jelenség kedves volt előtte s mindig szeretettel beszélt a „púzták leányairól“, mint azo-ka nevezte, kiken szintén a nyilt természetesség tetszett neki. — A pápa kedvelte a zenét is, s tudjuk, hogy Liszt Ferencz mindig szívesen lá-tott vendég volt a Vatikánban, és Pius gyönyör-ködve hallgatta a zongora-írály játékat. Szerette a festészetet, s régebb éveiben gyakran örökig sétál-gatott a Vatikán csarnokaiban, elmerülten néze Raphael csodás alkotásait. Volt egy kedvenc festője, kivel mindig dolgoztatott, maga adva a képhez az eszmét. Egyszer nem igen tetszett neki a művész munkája; kezdte magyarázni, hogy így meg úgy fusso, de a festő nem értette meg jól, mire a pápa mutatd ujjával bökött a nedves olajos vászonra: „Igy ni!“ Persze tönkrement az egész. Ő szentsége szerette az egyszerű, bizalmas csévegő társalgást, s tömördek apró történetet, adomát tudott elbeszélni. A rómaiak, kivált a nők, tudvalevőleg babonásan azt hitték róla, hogy a szemével „megigéz.“ Ha az utózn ment, kendővel fedték el előle a gyermekek arczeit a térdreborulás közben, „cornetti“-ket láný-tak a szent atya felé. (A „cornetti“ a kinyujtott mu-tató és kisujj öklölőforma mozdulata, s „biztos“ óvszer az igézés ellen.) Pius pápa tudta ezt az egész babonát és sokat nevetett rajta. — Egy római tudósítás írja: IX. Pius végrendeletében, melyben eltemetkezéséről rendelkezik, az azt mondta, hogy san-lorenzoi siremléke egyszerű legyen. Czimer hely-lyett haláló díszite. Maga-szerette epitaphiuma csak nevét, születése és halála napját foglalja ma-gába, e szavakkal: „Pergate per lui!“ (Könyörög-jetek érte.“)

A fegyverszünet csak oly izgalmas, mint a javabeli háboru volt. A fegyverszünet idejére kiti-zött európai konferencia még nincs sehol, de az angol flotta már ott van Kanstantinápolyban. Gróf Andrásynak egyéb dolga is akadt, mint meg-hívók írása a bécsi konferenciára. Oroszország nem akar Bécsben konferenciázni, hanem más va-lahol, s külügyminiszterünk most „meglehetős ér-lyes“ felvilágosított irt Pétervárra Bécs nevezetes előnyöiről, másrészt pedig Londonnal van süri levélváltásban, azon megütözés tolmácsolásában, hogy a muszkák a „keresztények felszabadításának“ platói céljaival nem akarják beérni, hanem kell nekik minden, a mit hatalmukba ejtettek, sőt Kon-stantinápolyt sem akarják kihagyni diadalmas utjokból. Az angol hajóhad egy része tehát benyo-nult a Dardanellákba, még pedig a szultán tiltá-kozása ellenére, ki Oroszország azon szándékára hivatkozott, hogy ez esetben az orosz sereg is bevo-nul Konstantinápolyba, melynek eddig csak környé-két lepte el. Az angol hajók febr. 13-án nyomultak be, s az angol kormány tiltakozott Oroszországot oly vélekedése ellen, hogy a britt alattvalók védelmére tett intézkedés Konstantinápoly megszállására joga-síthatná az oroszokat. Még eddig nincs hír, hogy az oroszok csakugyan megszállták a török fővárost, de viszont nem hiányoznak oly hírek sem, melyek Anglia vitorlázását a hadüzenethez vezető első lé-pészek tekintik, s monarchiának részéről is várnak vagy két hajót az angol flotta mellé. Ezalatt az oroszok monarchiának közelében két tábort alakíta-nak: Plojesti mellett egyelőre 30,000 emberből, Moldvában pedig Román mellett 10,000 emberből.

Adakozás. A török sebesültek részére szerkesztőse-günlőz újabban a következő adományok érkeztek. Bujákórol Goldberger István által 8 frt. Ez ősz-szeghez járultak: Szamek Samuel 2 frt, Mühlbaer Vilmos 1 frt, Vrábel Pál 1 frt, Veis Vilmos 1 frt, Lövi Károly 1 frt, Goldberger István 2 frt. Össze-sen 8 frt.

Ráhórol Lakatos Mihály néptanító gyűjtése 20 frt 9 kr. és egy kilo tepsés és sebkötő. (Az egyes ada-kozók névsorát a „Politikai Ujdonságok“-ban kö-zöljük.)

Tépsésadományokat küldtek: Magyar-Meeskéről az ottani „leányok és menyecskek“ Nagy Imre által 3 kilo és 20 grammnyi, Vácórol Nell János 4 1/2 font-nyit, Kömlödlől Konkoly Thege Berta, Varju Jo-lánka és Pálffy Tinaika.

„Egy szegény leány“ aláírással K. Nyékről egy franknyi értékű ezüst románpénzt kaptunk a követ-kező levél kíséretében: „Az arczkép eredetije, mely e pénzen van, sok vért és könyet ontott a törökök-nél. Legyen ez egy csepp köny letörője. Ha birnék ilyen százzal, mind oda adnám az általa is okozott nyomor enyhítésére. De szegény vagyok és többet nem adhatok. De ha Magyarországot minden ily sze-gény fia és leánya, mint én vagyok, csak ennyit ad is, — valamennyire enyhítve lesz a szenvedőkön.“

A „Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségénél begyűlt eddig összesen 1148 frt 63 kr, két cs. k. arany, egy 10 frankos arany, két egy-forintos tallér és egy leu (egy frankos román ezüst pénz.)

A „Képes Néplap“ szerkesztőségénél begyűlt eddig 326 frt 92 kr.

Igy e két lapunk szerkesztőségénél eddig össze-sen 1475 frt 55 kr gyűlt be, s emmi összeget szolgáltattunk át a budapesti cs. török konzulatusnak.

Halálozások.

A gróf Károlyi családót ismét súlyos csapás érte. Gr. KÁROLYI GYULÁNE, szül. Károlyi Georgina (gr. Károlyi Ede leánya) meghalt Főthón, nagytája id. gr. Károlyi István palotájában, 26 éves korában. A nagy műveltségű, szelíd és bájos fiatal hölgy már hosszabb idő óta szenvedett mellbajban, s hiában keresett enyhülést Olaszországban, a nyáron pedig Tátra-Füreden. Temetése e hó 14-én délelőtti történt meg Főthón. Béke legyen porai fölött!

ELEKES KÁROLY, az erdélyi reform. egyház köz-főjegyzője, esperes és lelkész — egy lapunk bezár-takor érkezett távirat szerint — Gyula-Fehérvárt meghalt.

Elhunyt még: gr. PÁLFY RUDOLF, azon lő-ve-sebek következtében, melyeket öngyilkossági szándékból ejtett magán. Pozsonyban, honnan holt-testét Vöröskőre szállították. — HAVAS JÓZSEF, kir-tanócs Budapestben, 80 éves korában. — EMICH GUSZTÁVNE, néhai Emich G. nyomdatulajdonos öz-vegye szül. Anderl Jozefa, jótékony lelkű hölgy, s gondos családanya, 56 éves korában. — FERENCZY JÁNOS, jászberényi műmálor tulajdonos, tevékeny polgár, 37 éves korában, szélhűlés következtében. — FODOR MIHÁLY ügyvéd Tasnádon (Szilágy megye), a ref. egyháznak több éven át főgondnoka, 58 éves korában. — DERESLÉNYI LITASSY PÁL, bányatiszt, 30 éves korában Budapestben. — KAMENSKY ELEK, muzslai kir. járásbíró 47 éves korában. — ZSOLDOS JÁNOS, a zirczi uradalom ügyvédje, Veszprém-ben. — LUMNITZER ADOLF, svédlelki evang. lelkész és fő-esperes. — NASCHER MÓZES, bajai főbíró 65 éves korában. — OLSAY FERENCZ kaptalanai főmőrnök N.-Váradon. — RÁCZ MARCZ, híres népzéneksz, 53 éves korában Debreczenben.

A franciaia tudományos köröknek ismét halottja van: CLAUDE BERNÁI, világhírű physiolog, tagja az Intitutnek, kit állami költségen temetnek el Párisban.

Szerkesztői mondanivaló.

Temerini. Alkaiikus versekben irt levele a szer-kesztőhöz, hasonló alaku ódaja az orosz-török háborúról, modern alaku stanzái (Egy honfi bűja) s népdali gördü-lített verse (Ez a világ) — arról győznek meg, hogy én minden formában elég könnyen mozog. Költevényei-ben van eszme is, csak egy hiányzik bennök — a köl-tészet!

Pozba. K. K. A kívánt számokat megküldötték. Egyebekről alkalmilag magán levélben.

Déva. K-ny megkaptam már mind a kéziratokat, mind a könyveket.

K-r. S. M. Sajnáljuk, de kénytelenek vagyunk a haláleset egyszerű jelentésére szorizokni. Terünk nem engedli, hogy — a magok körében bár derék, — de a közélet terén ismeretlen egynekéről hosszabb nekrológot, vagy épen életrajzot közöljünk. (A 30 kr-ról tessék ren-delekzezt.)

Ántászban. Csinos költemény, melyet közlen-dőnk közzé soroztunk. Mikor kerül reá sor: az iránt semmi ígérletet nem tehetünk.

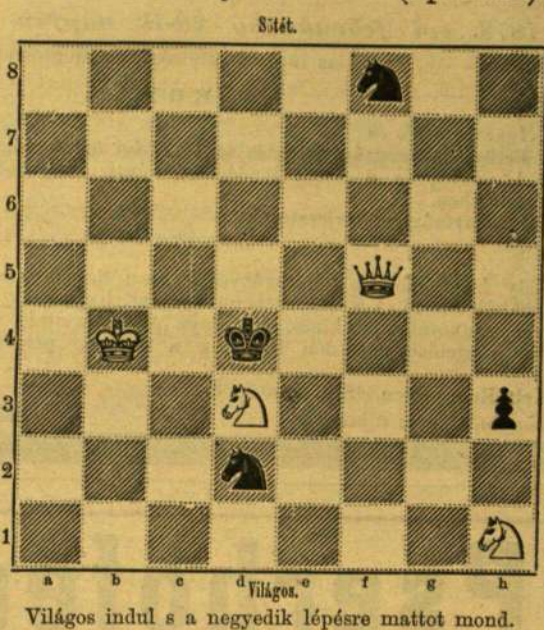
S. S. „A syrán dalaból.“ Hang van bennök, egyéb semmi. Mint viszhang esendül meg bennök valami; de szinty el is hal, egy olvasás után.

„Hulló csillag.“ „Kétegybe esve.“ Összefoglaljuk a kettőt, bár különbség szerzőktől. Mind a kettőben van egy parányi gondolat, vagy inkább csak ötlet — de a mi eszmévé ismeresni s aztán dallá válni vagy erős érzést adni nem bír.

Megvél-ire kerestetik: a „Vasárnapi Ujság“ 1876. évi első negyedévi (január—márcziusi) folyama, valamint az első (1854-ki) évfolyam. Az eladáskor iránti ajánlatok a Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez intézendők.

SAKKJÁTÉK.

950. sz. feladv. Geyerstam F.-től (Upsalaban).

Világos indul s a negyedik lépésre mattot mond.

A 945. számú feladvány megfejtése.

(Schraffer F.-től.)

Világos	Szít
1. Bg6—b6	Fe8—f5 (a)
2. Bb6—e6	Fb5—e6: (b)
3. He5—d3	t. sz.
4. Hd3—c5 mat.	

Megfejtés.

Világos	Szít
1. Hg7—f5—e6 (e)	
2. Hd4—e6	Fe8—e6:
3. He5—d3 sz.	

Megfejtés.

Világos	Szít
1. Hg7—e6:	
2. He5—d7	t. sz.
4. H v. F mat.	

Megfejtés.

Világos	Szít
1. e7—e6	
2. Ke1—b1	Fb8—c5
3. b2—b3+	Ka4—a3
4. Hd4—c2 mat.	

Helyesen fejtezték meg: Veszprém-ben: Fülöp József Gelsen; Glesinger Zsigmond. Szécsen: Szécsényi Gérecz Károly és Németh Péter. Miskolc: Hartmann testvérek. Budapest: K. J. és F. H. Eggerben: Tilkovszky Fridolin. Kolozsvárt: Csipkás Árpád. Sarkadon: Nuszbeek és Márki. Bécsben: Bláthy Otto. A pesti sakk-kör.

HETI-NAPTÁR. Febr. hó.

Nap	Katholikus és protestans	Görög orosz	Izraelita
17 V F Donát és Jul. F Heltenvéd	5 A Triod. kezd. 14 Pur. kat		
18 H Simon, Flavian Concordia	6 Bukol püsp. 15 Judás		
19 K Mansvét püsp. Zuzsánna	7 Párh. püsp. 16 Kábel		
20 S Eleuther Eukaris	8 Tivadar 17		
21 C Eleonora Eleonora	9 Niephor 18		
22 P Péter székfogl. Úszög. Péter	10 Karalamp 19 Lázár		
23 S Jézus sz. tövisk. Villi	11 Balázs 20 S. Mezav.		

Hold váltórsái. ☾ Utolsó negyed 24-én 4 ór. 28 pk. reggel.

Tartalom: A Vatikán mükénsei (képpel). — Telen. Pusztai talákozás (folyt.). — Két király (két arczképpel). — Rafael stanzái (négy képpel). — Szent Péter templomának lépészetén (képpel). — Részlet a Szent Péter templomból (képpel). Tizenöt éves kapitány (folyt) — Melléklet: A Kisfaludy-társaság XIX. közgyűlése. — A magyarok bálja Londonban. — Benn és kinn. — Segédkönyvek a modern nyelvek tanuláshoz. — Irodalom és művészet. — Közlézetek, egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Hetti-naptár.

Felolvas szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 2. sz.)

—x— A lovak szerzési idejük alatt az időjárás befolyásának sokkal inkább ki vannak téve, mint egyebkor, s minden gondos lótulajdonos ezen, a ló szépségére oly fontos időszakra a legnagyobb figyelemmel van és megfelelő szerek által is iparkodik a természetes kifejlődését támogatni. Jelennek bizonyult ez irányban az ő felsége J. Ferencz József kiskirály és király által kizárólagos szabadalommal kitüntetett üditő nevű lovak számára, Kivizda Ferencz János udv. szállítótól, s figyelmeztetjük az érdekelteket az e lap mai számában levő hirdetésre.

Egy határozat hasznosított... 15 krajczár; többesrész... 10 krajczár.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatásunk számára hirdeményeket elfogad... Bécében: Haasenstein és Vogler Wallfischgasse Nr. 10.

Hirdetmény.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület évi rendes közgyűlése

folyó 1878. évi február hó 26-ik napján délutáni 4 órakor fog az intézet helyiségében megtartatni.

TÁRGYAI:

- 1. Igazgatósági, és 2. Felügyelőbizottsági jelentés az 1877. évi üzleteredményről. 3. A mérleg és a tiszta jövedelem iránti határozathozatal, az alapszabályok 20. §-a értelmében. 4. Igazgatósági előterjesztések.

Mely közgyűlése a t. részvényesek azon figyelemmel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 16. §-a értelmében szavazati jogát csak személyesen megjelenő részvényes gyakorolhatja...

Kelt Budapestben, 1878. február 8. (Utánlátás nem díjazatik.) Az igazgatóság.

Pserhofer J.

gyógyszerész Bécsben.

Singerstrasse 15. „zum goldenen Reichsapfel“

ajánlja a t. olvasóknak az alant jegyzett és sok évi tapasztalat után jelleseknek bizonyult gyógyszerészi különlegességeit...

Akutikon (fülécsz) 1 üvegcse 1 ft 0. 4. A fület mindig melegen és nedvesen tartja...

Havasí fű-szesz Münchenben, a müncheni első orvosi tekintélyek által legkínáltabb háziáiser...

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan ható, kétségeléstől legjobb szer minden köszvényes és csúszos baj...

Anatherin száj-víz, Popp J. G. től, általánosan elismert legjobb fogfentartó szer, 1 üvegcse 1 ft 40 krajczár.

Szem-essentia dr. Romershausen-tól, a láteró erőbűntető és fentartó szer, eredeti üvegcseben 2 ft 50 krajczár.

Benczés tapasz nyílt sebek ellen. Egy téglány 40 krajczár.

Vértisztító labdacok Pserhofer J. től, ezeltől egyetemes labdacok neve alatt...

Chinai toilette-zsappan, a legkínáltabb és leggyorsabb tisztító szer, használatát után a bőr bárányos sima lesz...

Fiaker-por, általánosan ismert jó háziáiser hurut, rekedtség, fejfájás, stb. ellen. 1 doboz 55 krajczár.

Fagy-balszam Pserhofer J. től, ezeltől mindenféle fagybetegségeknek és idült sebek stb. ellen. 1 téglány 40 krajczár.

Hus-kivonat dr. Liebig utasítása szerint készült, a Liebig-társaságtól Fray-Bentons, eredeti szelencékben 1 font 5.30 1/2 font 8.75, 1/2 font 4.35, 1/4 font 3.35 krajczár.

Golyva-balszam, megbízható szer székletrossz nyak ellen 1 üvegcse 40 krajczár.

A legutóbb elsorolt speci litás kapható Budapestben TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz.

Kilián Frigyes m. kir. egyetemi könyvtárosnál Budapestben váci-utca Drasche-féle házban...

A vaspályasinek főbb tulajdonságaira vonatkozó kísérletek és tanulmányok közli...

Krassai Lovag Kerpeli Antal m. k. bányatanácsos. 17 rajztáblával és számos fametszettel.

Gazdasági eszközök és részleteinek rajza és elnevezése. Magyar német és tót nyelven.

Rajzolta és írta Papanek N. J. sr. 125 P. F. útjától. Ára 1 ft 50 krajczár.

Ára 4 ft 50 krajczár.

D'ique franciaia hajfestéke! Ez festék az eddig felhasználtakkal szemben...

Kilián Frigyes m. kir. egyetemi könyvtárosnál Budapestben váci-utca Drasche-féle házban...

Kereskedelmi könyvtárral készített könyv a kereskedelmi és polgári iskolák számára...

RÖSER JÁNOS a könyv- és vándor k. tanár. 1-60 rész. Az egyszerű könyvtár. Ára 70 krajczár.

Braun Mórícz lábhegy-gyárában Budapestben, meg-ottá bazár 44-45. sz. házában...

Braun Mórícz lábhegy-gyárában Budapestben, meg-ottá bazár 44-45. sz. házában...

Braun Mórícz lábhegy-gyárában Budapestben, meg-ottá bazár 44-45. sz. házában...

Braun Mórícz lábhegy-gyárában Budapestben, meg-ottá bazár 44-45. sz. házában...

Braun Mórícz lábhegy-gyárában Budapestben, meg-ottá bazár 44-45. sz. házában...

Braun Mórícz lábhegy-gyárában Budapestben, meg-ottá bazár 44-45. sz. házában...

Braun Mórícz lábhegy-gyárában Budapestben, meg-ottá bazár 44-45. sz. házában...

Mattoni BUDAI király-késérűvize

a bel- és külföldi legelső orvosi tekintélyektől megírított székrekedés, s minden ebből származó betegségek ellen...

Mattoni és Wille, cs. k. osztr. udv. szállítók, tulajdonosai az egyesült 6 budai király-késérűforrásnak...

Deák-forrás, Hunyadi Mátyás forrás, Hildegard-forrás, Széchenyi-forrás, Izván-forrás.

Gyógy-utasítások és röpíratok ingyen: Budapest, Dorottya-utca 6.

Raktárak Budapestban: Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

Brássay Kálmán, IV. múzeum-körút 24. Brezler Ferenc, IV. Márin-Valeria-utca 1.

LUHI MARGIT-FORRÁS legtisztább szikéleges ásványviz.

Hazánk ezen vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizet a lélegztési, emésztési és húgyszervek idült hurutos bántalmainál...

Dr. Karlovsky utócai forrás-igazgatósága. Kizárólagos főraktár

Édeskuty L.

m. k. udvari ásványviz-szállítónál BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 1-ső szám a.

Kapható minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben.

Franciaia hajfestő-szer. (Chromatique Parisien.)

Ezen, Párisban és Franciaország egyéb városában több év óta a legjobb sikerrel alkalmazott hajfestő-szer...

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

Budapestben a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, király-utca 7-ik szám alatt.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A FORRADALMAK KORA az újabb állami alakulások.

Szerkesztő TANKÓ JÁNOS. Ára füzve 2 ft.

Magyar KERTÉSZKÖNYV.

A belterjes (intenzív) kertgazdászati foglalatja, utmutató kalauz

a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, mangemesítés, honosítás és virágos kert használni mivélésére.

A kertészet minden rendű ügybarátjának, legkivált pedig kisebb földbirtokosok használatára.

Írta FARKAS MIHÁLY.

(Számos a szöveg közé nyomott metszetekkel.) Ára füzve 2 ft o. 6.

Szerző jelen művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi egy mint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokos osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt...

Szerző jelen művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi egy mint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokos osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt...

KÖZIGAZGATÁSI DÖNTVÉNYTÁR.

A KORMÁNY ÉS KIR. CURIA ELVI JELENTŐSÉGÜ HATÁROZATAI ÉS SZABÁLYRENDELETEI.

SZERKESZTI DR. DÁRDAI SÁNDOR

BÁRCZY ISTVÁN, GRÜNWARD BERNÁT, minist. titk. minist. titk.

Dr. KELEMEN MÓR, KILÉNYI HUGÓ, oszt. tan. oszt. tan.

Dr. KOGLER JÁNOS, LEÓVEY SÁNDOR, oszt. tan. minist. titk.

Dr. SCHNIERER GYULA, és ZLINSZKY IMRE, oszt. tan. kir. it. tábl. bíró.

MÁSODIK ÉVFOLYAM. Ára füzve 2 ft.

Dr. Dárdai Sándor a ministertanácsotl nyert engedélyt ezen gyűjtéményes munka kiadására s Bárczy István minist. titkár; Dr. Kelemen Mór oszt.-tanácsos; Grünwald Bernát minist. titkár; Kilényi Hugó oszt.-tanácsos; Leóvey Sándor minist. titkár, és Zlinsky Imre kir. it. táblai bíró urak közreműködésével eszközöltetik ezen anyaggyűjtémény, mely legnagyobb részben oly szabályrendeletek, sőt egyes konkrét esetek elintézése alkalmából felmerülő oly minisiteri határozományokat tartalmaz, melyek természetesen a rendeletek tárában nem közölhetők. Kiváló érdekl. bírnak még ezen első kötetben a választási törvény alkalmazására vonatkozó curiai határozatok, melyeket az é. most országgyűlési előterjesztés bizottság figyelmébe ajánlunk. Az összes anyaggyűjtémény az egyes szakminisiteriumok szerint rendezett tárgymutatóval van ellátva, mely könnyű áttekinthetőséggel és munkának gyakorlati hasznosságát biztosít.

Dr. Dárdai Sándor a ministertanácsotl nyert engedélyt ezen gyűjtéményes munka kiadására s Bárczy István minist. titkár; Dr. Kelemen Mór oszt.-tanácsos; Grünwald Bernát minist. titkár; Kilényi Hugó oszt.-tanácsos; Leóvey Sándor minist. titkár, és Zlinsky Imre kir. it. táblai bíró urak közreműködésével eszközöltetik ezen anyaggyűjtémény, mely legnagyobb részben oly szabályrendeletek, sőt egyes konkrét esetek elintézése alkalmából felmerülő oly minisiteri határozományokat tartalmaz, melyek természetesen a rendeletek tárában nem közölhetők. Kiváló érdekl. bírnak még ezen első kötetben a választási törvény alkalmazására vonatkozó curiai határozatok, melyeket az é. most országgyűlési előterjesztés bizottság figyelmébe ajánlunk. Az összes anyaggyűjtémény az egyes szakminisiteriumok szerint rendezett tárgymutatóval van ellátva, mely könnyű áttekinthetőséggel és munkának gyakorlati hasznosságát biztosít.

Dr. Dárdai Sándor a ministertanácsotl nyert engedélyt ezen gyűjtéményes munka kiadására s Bárczy István minist. titkár; Dr. Kelemen Mór oszt.-tanácsos; Grünwald Bernát minist. titkár; Kilényi Hugó oszt.-tanácsos; Leóvey Sándor minist. titkár, és Zlinsky Imre kir. it. táblai bíró urak közreműködésével eszközöltetik ezen anyaggyűjtémény, mely legnagyobb részben oly szabályrendeletek, sőt egyes konkrét esetek elintézése alkalmából felmerülő oly minisiteri határozományokat tartalmaz, melyek természetesen a rendeletek tárában nem közölhetők. Kiváló érdekl. bírnak még ezen első kötetben a választási törvény alkalmazására vonatkozó curiai határozatok, melyeket az é. most országgyűlési előterjesztés bizottság figyelmébe ajánlunk. Az összes anyaggyűjtémény az egyes szakminisiteriumok szerint rendezett tárgymutatóval van ellátva, mely könnyű áttekinthetőséggel és munkának gyakorlati hasznosságát biztosít.

Dr. Karlovsky utócai forrás-igazgatósága. Kizárólagos főraktár

Épen most jelent meg
 a Franklin-Társulat kiadásában a 21—22. füzet (III. kötet első és második füzet), és minden könyvkereskedésben kapható:
TALÁL MÁNYOK KÖNYVE.

Ismeretek a kézmű- és műipar mezejéről.
 Ezen mű 40 füzetben fog megjelenni. Egy-egy füzet ára 40 kr.
 Minden egyes füzet külön is kapható.

A földmivélés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter ur az ipari szakirodalom meghonosításában hazai iparunk emelkedésének főtenyezőjét látván, alkalmat nyújtott ily mű létesítésére, s mi alulirt irodalmi intézet, bár tetemes áldozatok árán, örömmel vállalkoztunk annak kiadására, mert meg vagyunk győződve, hogy ezáltal nemcsak hazai egyetemes irodalmunk egy régi látogató hezagát töltjük ki és egy parlagon maradt tér mivélését veszszük fogantatba, hanem előmozdítunk vele oly törekvést, mely hogy mihamarabb győzelemre vergődjék, minden magyarnak hazafiai óhaja.

A főtekintet, melynek zemmeltartásával a munka készült, arra van fordítva, hogy az közepes állást foglaljon el a szoros szakmunka és a népies előadás közt, valamint arra, hogy midőn a szakember ismereteinek bővítésére talál benne anyagot és serkentést a további haladásra, a laikus lelje föl benne azt, mi tudnivalóját kielégíti, és minék ismerete a művelt ember egyik kelléke. Egyáltalán a mű iránya olyan, mely lehetővé teszi, hogy az abban lerakott anyag közvagyonná válhassék és az általános művelődést előmozdítsa.

A földmivélés-, ipar- s kereskedelmiügyi m. k. miniszter megbízásából és az orsz. magyar iparegyesület felügyelete alatt több ütevéző munka alapján dolgozta

FRECSKAY JÁNOS.

A szöveget közel 1000 szép fametszéssel látja el intézetünk.
 Az előfizető az egész mű megvételére nem köteleztetik.
 Első és második kötet ára 8 frt.

Ügyrend

az
 arvaszékek részére.
 Ára füzve 25 kr.

WESSELÉNYI ANNA

sz. CSÁKY ISTVÁNNE
 (sz. 1584, † 1649)
 életrajza és levelezése.
 Irta Deák Farkas.
 Ára füzve 2 forint.

A K É M.
 REGÉNY.

Irta:
COOPER FENIMORE J.
 Angolból fordította
CSEREY JÓZSEF.
 Két rész.
 Ára a két résznek füzve 2 frt. 50 kr.

English-Hungarian Dictionary.

Angol-Magyar szótár.

Irta
BIZONFY FERENCZ.
 32 nagy 8-rétű iv. Ára füzve 4 frt.
 Francia félbörkötésben 5 frt.

A VALLÁSBÖLCSESZET KÉZIKÖNYVE.

Irta
Dr. KOVÁCS ÖDÖN.
 Revidéálták
DOBOS JÁNOS s FEJES ISTVÁN.
 Első kötet:
 A vallás mint tünemény, vagy a vallások története.
 Ára füzve 3 frt.
 Második kötet:
 A vallás lényege, vagy a vallás és a vallásos eszmék bölcsészeti felfogásának története.
 Ára füzve 2 frt. 40.

MEGBIZHATÓ ÜGYNÖKÖK
 (utazók vagy állandók)
 jövedelmező foglalkozást nyerhetnek értékpapírjaink eladásá által, melyek a vevőnek sokkal több garanciát és jelentékenyebb előnyt nyújtanak mint a legtöbb más érték-papírok.

Osztrák magyar bank intézet,
 Braun József, Budapest Gizella-tér 5. sz.

Raktárunkban az árucikkek nagy mennyiségre halmozódván, minél fogva annak egy tekintélyes részét valóban jó minőségű női divatkelmeket

és divatos női öltönyöket 25, 50 és 75%-kal áron alól leszállítva
végeladjuk.
 4299 Mély tisztelettel
KELLER és ZSITVAY.
 Budapest, szervitátor, szerviták épületben.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
 magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

Találkozások.

Budapesti életkép, versekben.
 Irta
VAJDA JÁNOS.
 Ára füzve 1 frt 20 kr.

A gyümölcsfatenyésztés

cserép- és faedényekben
 és az így s a szabadföldben nevelt törpefák okszerű, vagyis növényéletani alapokon nyugvó metszése.

Az angol, francia s német kertészeti irodalomban és irányban megjelent szakmunkák felhasználása mellett

Irta
KODOLÁNYI ANTAL.
 27 fametszvényvel.

8 éves cserépben nevelt őzi barack-fáska 12 gyümölcscsal (Rivers).
 Ára 50 kr. o. é.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: / egész évre ... 12 frt / félévre ... 6 * / Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: / egész évre ... 8 frt / félévre ... 4 * / Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: / egész évre ... 6 frt / félévre ... 3 *

8-dik szám. 1878. **BUDAPEST, FEBRUÁR 24.** **XXV. évfolyam.**

A PÁPA TEMETÉSE.

A MA szertartások rendét, melyek szerint a pápák földi maradványainak ünnepélyes eltakarítása végbe megy, hosszú évszázadok gyakorlata állapította meg. Annak, hogy Szent Péter székére korábban már többnyire igen előrehaladt férfiak választatnak, természetes következménye az egyesek uralkodásának rövidebb időtartama, s az aránytalanul gyakoribb halálozás, mint azt más fejedelmeknél tapasztaljuk. Nagyon természetes tehát, hogy a pápák temetkezési ceremóniai a hosszas gyakorlat által határozott alakot nyertek és megszilárdultak ugyanarra, hogy azon az a megváltozott közjogi helyzet is, melyen Krisztus földi helytartójának viszonya az államhoz IX. Pius alatt végbe ment, csak keveset változtatható, s IX. Pius pápa temetése jelentéktelen módosítással ugyanazon szabályok szerint ment végbe, mint elődeié.

A pápa fölvevén a halotti szentségeket, kiszüvetett.

A káplánok, a penitenciáriusok, — kik a kapuczinusok szerzetrendéből valók, — a vatikáni prelátusok, a pápai kabinet főnöke, a kamarások, a pontificalis segédpapság, a nemzeti gárda, a svájci testőrség, mind elfoglalták a számukra kijelölt helyeket a Vatikán termeiben és csarnokaiban.

A halottas ágy mellett térdelnek a pápai káplánok és penitenciáriusok, s valamint előbb haldoklási imát, úgy most a halotti könyörgést éneklik: „De profundis clamavi ad te, Domine!”
 A pápai kancellária főnöke lehajlik a holttestem fölé, megcsókolja az elhunyt pápa jobbát, s fehér lepelt borít arcára.

Valamennyi jelenlévő prelatus leveté a violaszín öltönyt, s fölvevé a feketét. Minden belépő térdre borul a hulla előtt, mint tevén a pápa életében, mikor áldást osztott, vagy a szentséget fölmutatá.

Ez alatt a ceremóniamester előszólítja a „cursorokat” s általok értesíti a kardinális kamerlengot, a pápai vikariust, valamint az apostoli kamara tagjait a halálesetről.

A kamerlengo erre megjelen az alatta álló testület élén, ő maga a bíbor talár helyett violaszinben, a többiek a violaszin helyett feketében. Velök jön a jegyző, a ki a halálesetet megállapítja és jegyzőkönyvbe veszi.

IX. PIUS TEMETÉSE.

A HOLTTEST ÁTVITÉLE A SIXTINI KÁPOLNÁBÓL A Szent-Péter-Templomba a Vatikán nagy lépcsőjén.